

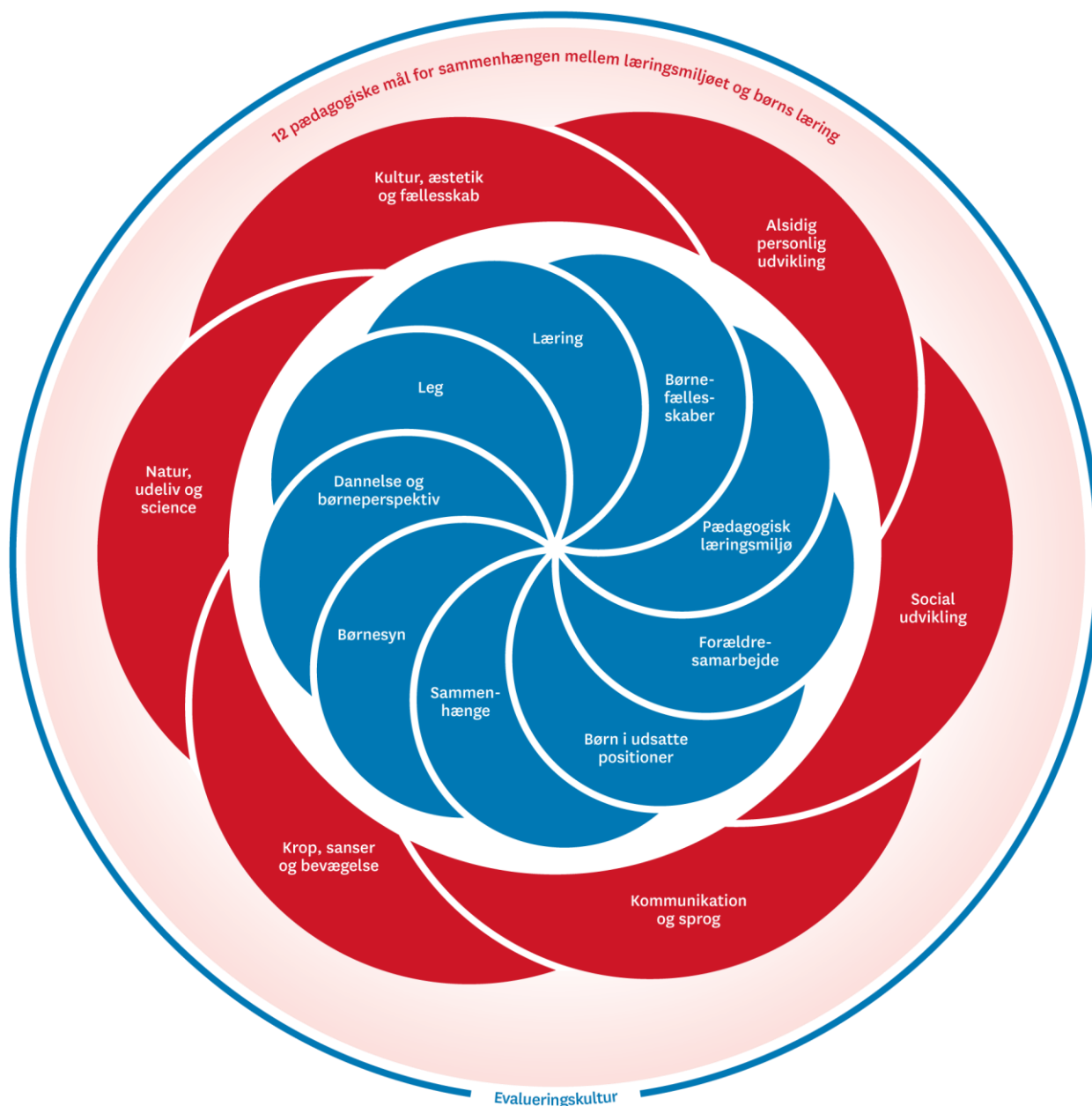
Pædagogisk læreplan for Børnevænget 2025

børnevænget

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendt-

gørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer

Hvem er vi?

Børnevænget er en kommunal daginstitution under Københavns Kommune. Institutionen er i ét plan og ligger i et roligt område i en klynge med andre institutioner, tæt ved Kildevældsparken

Bygningerne er fra 1982 og har i perioden fra 1982 – 2008 dannet rammen om flere mindre institutioner, der i 2008 blev samlet i Børnevænget

Vores åbningstid er fra kl. 7 – kl. 17 på alle hverdage.

Børnevænget modtager børn fra det omkringliggende område, der dækker en blanding af lejeboliger, andels- og ejerboliger. Vi har flere forskellige nationaliteter blandt vore familier.

Personalegruppen består af kvinder og mænd, unge og ældre, nyansatte og flere personaler, der har arbejdet i Børnevænget i mange år

Børnevænget er en integreret institution, der er opdelt i en vuggestueafdeling med 44 vuggestuepladser og en børnehaveafdeling med 88 børnehavepladser.

At vi er en integreret institution betyder, at vi har rigtig gode muligheder for at arbejde med den gode overgang fra vuggestue til børnehave, og at vi som udgangspunkt arbejder på, at alle vuggestuebørn kan fortsætte i vor egen børnehave.

I såvel vuggestuen, som i børnehaven, er børnene opdelt i stuegrupper med fast tilknyttede voksne.

Ved ferier eller andet fravær har Børnevænget tilknyttet faste vikarer, der kan træde ind i arbejdet på stuerne.

Der er i Børnevænget mulighed for, at der i løbet af ugen og året, kan være kortere eller længere perioder, hvor børnene både spontant og struktureret mødes og blandes på tværs af stuerne i forbindelse med lege, aktiviteter og arrangementer.

Vi har fine udendørs arealer bestående af legepladser til hhv. vuggestuen og børnehaven, samt et grønt naturområde ved siden af legepladserne, som vi også kan disponere over.

Børnevænget er en del af Klynge J/Øbro-børnene, der, udover Børnevænget, består af Kong Tumble, Vuggestuen Mælkebøtten, Vuggestuen Luna og Himmelrummet.

Der er et tæt samarbejde mellem institutionerne i Klynge J/Øbro-børnene, bestående af fælles faglig udvikling, personalesamarbejde med sampasning i ferieperioder.

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en **række fælles centrale elementer**, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i **alle dagtilbud i Danmark**."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Hvordan kommer disse fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Alle børn vil rigtig gerne samarbejde og gøre deres bedste

Vores hverdag er tilrettelagt med baggrund i faste rammer og hverdagsrutiner, så der er en kendt struktur henover dagen. Dette gør vi for at skabe tryghed og genkendelighed for børnene, så børnene får gode betingelser for at kunne samarbejde med hinanden og os gennem dagen.

Børn er forskellige og hvis de rammer og den struktur, der er tilrettelagt, gør det svært for nogen børn at deltage i, så justerer vi, så alle får mulighed for at deltage, og for at være en del af fællesskabet. Det skal være godt at være barn i Børnevænget - for alle børn.

Vi opdeler børnene i mindre grupper i løbet af dagen for at kunne understøtte børnenes samspil med hinanden og for at fordele de voksnes nærvær og opmærksomhed ud til alle børn. Til frokost har vi "faste" spisegrupper, der justeres efter behov. Når børnene deles op i mindre grupper eller spisegrupper, ser vi på børnenes indbyrdes relationer og vi ser på børnenes relationer til os voksne, så vi kan tage hensyn til, at alle børn oplever et godt, trygt og udviklende miljø.

Udover alle hverdagens rutiner (= alle de ting vi voksne bare gør i løbet af en dag, uden at tænke over det), der alle er små unikke læringsrum for det enkelte barn, bruger vi megen tid på at lege. Dels ved at etablere forskellige legezoner, der kan give børnene gode muligheder for leg, dels ved at vi voksne aktivt går med i børnenes lege

Når vi planlægger legezoner, formiddagsaktiviteter, projekter, så ser vi på de børn, vi har i den aktuelle børnegruppe, og planlægger ud fra deres behov og interesser, og vores viden om det enkelte barns nærmeste udviklings zone.

Det at være en del af et fællesskab i Børnevænget, der både består i at følge hverdagens struktur og rutiner og består i at iagttage og deltage i det sociale samspil, der foregår mellem barn-barn, barn-voksen og voksen-voksen, er med til at forme og danne børnene. Vi er som voksne, rollemødder for børnene, og det har derfor stor betydning, hvordan vores samspil og ageren overfor hinanden udspiller sig. Det er også derfor vi aktivt medvirker i børnenes leg, for her kan vi både hjælpe legen videre, vise hvordan vi giver plads til hinanden i legen, bidrage til hvordan konflikter forhandles og løses, forebygge at nogle børn tager styringen over andre, og sikre, at de lidt mere stille børn får plads til at deltage.

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Det pædagogiske læringsmiljø i Børnevænget er alt det, der udspiller sig i løbet af en dag, en uge, et år, både det planlagte og det uplanlagte. Den fysiske indretning, lege og aktivitets tilbud, og stemningen mellem alle, der færdes i Børnevænget.

Det betyder at det pædagogiske læringsmiljø er tilstede i alle hverdagsrutinerne: de planlagte aktiviteter, legene og al interaktion mellem børn og voksne og børnene imellem, samt forældrenes deltagelse i samspillet med eget barn/de andre børn/personalet og hinanden, når børnene bringes og hentes. Det pædagogiske læringsmiljø er også tilstede i alle lokaler, i maden og på legepladsen.

Derfor har det stor betydning at alle voksne - både personale og forældre er bevidste om den betydning og ansvar, vi hver især har for at bidrage til det gode læringsmiljø henover hele dagen.

Vi har i de seneste år haft særligt fokus på 3 forskellige områder for at styrke det pædagogiske læringsmiljø:

Opdeling i små grupper:

At opdele børnene i mindre grupper, kan skabe mere ro og tryghed for børnene og det giver os et større og dybere kendskab til det enkelte barn og hvad barnet kan.

At opdele børnene i mindre grupper giver os mulighed for at styrke samspillet imellem børnene i gruppen både det sociale og det sproglige samspil. Det giver os også mulighed for at observeres børnenes indbyrdes samspil, og på den baggrund kunne ændre i gruppesammensætningerne for at styrke børnenes relationer og understøtte nye venskaber.

At opdele i mindre grupper giver større mulighed for at kunne tilrettelægge forløb, aktiviteter og lege målrettet netop dén børnegruppe, og at kunne give en tættere støtte til det enkelte barn i evt. nye initiativer/udfordringer gruppen kan blive præsenteret for i forskellige aktiviteter.

Vi opdeler også børnene i faste spisegrupper til måltiderne.

Det at være en del af en mindre gruppe giver børnene gode muligheder for oplevelsen af et socialt fællesskab, hvor vi tager hensyn, venter på hinanden, samtaler og hjælper hinanden.

Organisering i overgange:

Der er mange "overgange" i løbet af en dag, når vi er så mange sammen og er afhængige af hinanden (overgang = når vi forlader stuen for at gå i garderoben, når vi går fra en aktivitet og på badeværelset etc.), og mange af disse overgange kan give lange ventetider for børnene, hvis vi ikke sørger for at have børnene inddelt i mindre grupper med hver en voksen. Vi har derfor haft fokus på, at vi, som voksne, er med børnene i overgangene, så børnene hele tiden har den voksnes opmærksomhed, og så overgangene kan blive meningsfyldte – enten ved at vi øver os i selvhjulpethed omkring tøjskift, hjælper med at gøre klar på stuen, fordyber os i en historie etc. På den måde sikrer vi os også, at der kun er mindre grupper af børn på badeværelse og i garderoben i overgangene, hvilket giver væsentligt bedre mulighed for et nærværende samspil.

Ugeplaner:

Et tredje område vi har haft fokus på i de seneste år, er udarbejdelsen af ugeplaner.

For at tilgodese det enkelte barn og børnegruppens behov for forskellige planlagte og organiserede aktiviteter og udfordringer, er det nødvendigt at udarbejde ugeplaner. Disse vil løbende skulle justeres ift. det enkelte barns og børnegruppens udviklingsmæssige behov og aktuelle interesser, samt årstidernes muligheder.

Det er ikke lykkedes os i tilstrækkelig grad at holde fast i en kontinuerlig udarbejdelse af ugeplaner, og det vil derfor være et område vi har ekstra fokus på i det kommende år.

Samarbejde med forældre om børns læring

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Principper for sammenhæng og overgange vedtaget i forældrebestyrelsen den 3. december 2024:

- Overgange der øger muligheden for børnenes og forældrenes tryghed og trivsel.
- Overgange der er forberedte, forudsigelige og tydeligt beskrevet
- Dagtilbud, der er synlige i lokalområdet
- I overgangen til et andet dagtilbud bygges bro til det nye dagtilbud
- Processer, der understøtter at viden om børnene fastholdes og videreleveres til relevante parter

I Børnevænget udmøntes disse principper ved flg.:

Nye forældre inviteres til en opstartssamtale inden barnet begynder i vuggestuen/børnehaven, for at skabe en tryk og sikker overgang for barnet.

Det er vigtigt for os at forældrene føler både barnet og sig selv godt modtaget, når de starter i Børnevænget. Vi ønsker at reagere hurtigt, og invitere forældrene ind til en samtale, hvis vi fornemmer, at der er noget i samarbejdet, der ikke fungerer tilfredsstillende. Ligesom vi opfordrer forældre til at kontakte os, hvis der er noget de undrer sig over eller ikke synes fungerer.

2 gange årligt udarbejder vi en trivselsvurdering (TOPI) på hvert enkelt barn. Denne vurdering er til intern brug for planlægning af stuens planlægning af læringsmiljøet for børnene. Hvis vi i vurderingen finder frem til, at vi har en bekymring for barnets trivsel – stor eller lille, vil vi inddrage forældrene i vores vurdering, og i samarbejde med forældre udarbejde en handleplan for at skabe bedre trivsel for barnet.

1 gang om året i forbindelse med trivselsvurderingen vil forældrene blive indbudt til en dialog samtale, hvor vi taler om barnets udvikling og trivsel. Ved disse samtaler benytter vi dialog værktøj stillet til rådighed fra Københavns kommune, via Hjernen og Hjertet i Aula.

I forbindelse med overgang fra vuggestue til børnehave og fra børnehave til skole, vil der altid blive indkaldt til en forældresamtale om den kommende overgang.

Herudover inviterer vi til et årligt forældremøde, og 1 gang om året åbner vi dørene for en forældrespisning på de enkelte stuer for at styrke netværket mellem forældrene på stuerne.

På forældrestuemøder involveres forældrene i stuens arbejde og de pædagogiske overvejelser for hele stuen, og den samlede børnegruppe drøftes.

Alle forældre der har deres gang i Børnevænget er også med til at præge børnenes læringsmiljø. Derfor er det vigtigt at forældre tager sig tid til at hilse på de andre børn på stuen og lærer deres navne at kende, og det understøtter vi ved, dels at fortælle forældrene om deres medansvar, dels ved at facilitere forskellige sammenkomster for forældrene.

Som daglig kommunikation mellem Børnevænget og forældrene benyttes Aula- Efter drøftelser i forældreråd og personalegruppen, er det besluttet at personalet skal være opmærksom på at begrænse tidsforbruget på Aula. En fælles aftale, er derfor, at der ikke vil blive lagt billeder ud fra dagligdagen hver dag, men i stedet 2-3 gange om ugen fra både vuggestue og børnehave. Fra børnehaven vil der også blive skrevet en ganske kort dagbog hver dag.

Børnevænget har et aktivt forældreråd, der repræsenterer alle forældre i Børnevænget. Rådet holder 4-5 årlige møder. Her drøftes forhold vedr. Børnevænget – eks. resultatet af det pædagogiske tilsyn og evt. handlingsplaner. Forældrerådet inddrages også med forældrenes perspektiver på evt. ændringer i vores organisering af hverdagen, brugen af Aula, samt naturligvis i hvordan vi udvikler samarbejdet mellem forældrene og Børnevænget til glæde for det enkelte barn og for hele gruppen.

Børn i udsatte positioner

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Vores daglige fast ramme og struktur, i form af en genkendelig hverdag og opdeling i små grupper, er værdifuld for alle børn, og især de børn, der er i en udsat position. Ligeledes har personalets aktive deltagelse omkring børnene i aktiviteter og leg stor betydning for at børn i udsatte positioner også oplever trivsel, kan opsnappe læring, kan udvikle sig og dannes.

Børn i udsatte positioner har mange former: det kan dreje sig om børn, hvis forældre er skilt, børn der får små søskende, børn der er udviklingsmæssigt udfordret, børn der ikke kan afkode sociale spilleregler, de udadreagerende eller de meget stille børn

Med baggrund i de jævnlige vurderinger af børnenes trivsel, er vi hele tiden opmærksomme på hvordan børnene har det. Denne opmærksomhed inddrager vi, når vi på stuemøder planlægger den daglige organisering og struktur, og aftaler vore opmærksomhedspunkter i de daglige hverdagsrutiner. Opmærksomheden på de enkelte børns behov er også med, når vi aftaler legezoner og aktivitetsplaner, og justerer den daglige organisering og struktur. Som udgangspunkt vil personalets fokus i første omgang være rettet mod, hvordan stuens praksis og organisering tilgodeser det konkrete barns behov, og mod hvor der er behov for ændringer for at skabe større trivsel for barnet. Ligesom vi aftaler, hvordan vi kan give plads til, at børn kan deltage på forskellig vis i de planlagte aktiviteter og hverdagsrutinerne.

Når vi har børn i udsatte positioner, så erfaringsudveksler vi med hinanden for at blive klogere på, hvad der måske kan hjælpe barnet. Vi trækker ledelsen/hinanden ind på stuen for at få observeret vores praksis og samspillet med børnene, og sparrer med hinanden om observationerne.

Ind imellem har vi børn, hvor vi ikke har den fornødne viden til, hvordan vi bedre kan understøtte barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse. I de situationer trækker vi på vort ressourceforum, der består af psykolog, støttepædagog, tale/hører konsulent, daginstitutionssocialrådgiver og sundhedsplejerske, enten ved at få anonym sparring til, hvordan vi, som personale, kan ændre vores tilgang, struktur og organisering, eller ved at vi i samarbejde med forældrene indhenter supervision omkring det konkrete barn fra ressourceforum.

Hvis vi vurderer at der er behov for særlig opmærksomhed omkring et barn, inddrages forældrene altid, og der udarbejdes en handleplan på barnet med støtte fra relevante fagpersoner.

Det kan også være forældre der kommer til os og deler deres bekymring for barnet, her vil vi i samarbejde med forældrene også udarbejde en handleplan og inddrage relevante fagpersoner.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Det sidste år i børnehaven samles de ældste børn på tværs af stuerne 1 dag om ugen i en Maj-gruppe. Gruppen mødes kl. 9:30 – 12:30 og har dermed en hel formiddag sammen, med aktiviteter og leg, afsluttende med frokost.

Med denne organisering bevarer de ældste børn stadig tilknytningen til de øvrige børn på deres stuer i børnehaven, men får muligheden for at samles med en hel gruppe alderssvarende kammerater.

Formålet med at samle de ældste børn i Majgruppen er at skabe en god sammenhæng i overgangen til KKFO og skole.

Børnevænget er en del af "Stærkt Samarbejde", der er et samarbejde mellem de børnehaver, der er tilknyttet Kildevældskolen og Kildevældsskolens KKFO. Det er derfor Kildevældsskolen, der er Børnevængets samarbejdspartner i overgangsarbejdet.

I efteråret før skolestart afholdes der dialogsamtaler med forældrene til de kommende skolebørn. Med baggrund i disse samtaler tilrettelægger personalet arbejdet med den konkrete gruppe børn, så børnene støttes bedst muligt i at kunne håndtere overgangen til og de kommende forventninger fra KKFO og skole.

Arbejdet i majgruppen er derfor tilrettelagt på en måde, der gør

- at børnene får mulighed for at øve sig i at indgå i relationer med jævnaldrende og at kunne udtrykke sig selv, udsætte egne behov, forhandle samt håndtere konflikter – med personalet på sidelinjen til at guide og vejlede
- at børnene får mulighed for at få styr på sin af- og påklædning, det rette tøj til vejret, toiletbesøg, fodtøj, alle sine ting – gennem personalets understøttelse af det enkelte barns opmærksomhed, og motoriske kunnen
- at børnene har en lyst og motivation for at lære, og er nysgerrige – gennem personalet inspiration og tilrettelæggelse af aktiviteter og tilbud.
- at børnene vænner sig til at kunne deltage i grupper med flere børn og færre voksne, vente, lytte, modtage og forstå kollektive beskeder – gennem aktiviteter, spil, lege, ture, børnemøder mv
- At børnene trænes i at hoppe, løbe, hinke, kaste etc. Og i at holde rigtigt på en blyant, arbejde med en pensel og klippe med en saks

- At børnene naturligvis inddrages og får mulighed for at byde ind med deres tanker og spørgsmål til det at skulle på KKFO og i skole
- at børnene lærer de fysiske rammer på KKFO og personalet at kende gennem stærkt samarbejde henover året – konkret sker det ved at personale fra KKFO kommer på opstartsbesøg i frittergruppen i Børnevænget, og derefter besøger frittergruppen KKFO 2 gange og efterfølgende tager gruppen på besøg til båldag på KKFO

Med afsæt i dialog samtalen mellem forældre og personale i efteråret udarbejdes der i januar videns overdragelser til skolen på de børn, hvor der kunne være behov for en særlig overlevering til KKFO og skole

Inddragelse af lokalsamfund

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Børnevænget ligger i en klynge af institutioner, hvor den ene nabo institution (Lavuk)s medlemmer er fysisk og psykisk udviklingshæmmede unge og voksne.

Vi deles med en gruppe af medlemmerne fra Lavuk om det grønne areal ved legepladserne, men vi ser dem desværre sjældent på området. Til gengæld møder vi dem ofte på stierne omkring institutionerne.

Vi benytter Kildevældsparkens bemandede legeplads og har et samarbejde med legepladsen om større arrangementer, hvor børnene har mulighed for dels at overvære forskellige optrædener, dels selv at optræde. Langt de fleste børn kender legepladsen og området, og færdes derfor hjemmefrem i området. Vi har en enkelt gang lagt lokaler til afrikansk dans arrangeret af Kildevældsparkens legeplads. Et arrangement der var åbent for andre i området.

Vi deltager i Kulturhuset Kildevæld ved relevante arrangementer

Vi benytter os af omkring liggende legepladser og tager også på længere ture – eks. Fælledparken og i skoven

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Personalet har arbejdet med indretning af læringsmiljøer for børn, og har efterfølgende indrettet legezone på stuerne.

Vi har været udfordret af at vi er på vej ud i en genhusning siden august måned, men hvor datoen er blevet udskudt i flere omgange. Derfor har vi nedpakket forskellige ting fra stuerne, som vi mente, vi kunne undvære i en kortere periode. Der er derfor lige nu plads til forbedringer ift. indretning af det fysiske læringsmiljø. Men vi har med de forhåndenværende materialer

organiseret os så der er mulighed for at imødekomme behovene for forskellige typer af legezoner på stuerne og for at opfylde legezonernes formål.

Indretningen af vore legezoner har fokus på at give mulighed for stille leg, motoriske udfoldelser, kreative aktiviteter, rollelege, konstruktionslege, musik m.fl.

Legezoner skal være indrettet så det er tydeligt hvad legezone indbyder til, og så legen har mulighed for at kunne udvides.

For de yngste børn er det vigtigt at der er "flere af samme slags" så flere børn kan lege det samme på én gang ved siden af hinanden. Legetøjet skal fremstå som det, det er.

For de større børn, må det gerne være muligt at bruge sin fantasi i legen, så her skal der være mulighed for at lege at ting har andre betydninger.

Men det er altid vigtigt at legetøjet efter brug gøres klar til ny leg, så det altid fremstår indbydende og motiverende for børnene

Vi tilstræber at synlige tilbud til børnene skal være i nå højde, så børnene har selvbestemmelse og medindflydelse på, hvad de vil lege med.

Personalet er opmærksomme på at der er ryddeligt og overskueligt for børnene og guider børnene med at lægge ting på rette plads, så de kan være klar til leg igen.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

I vuggestuen:

Fra opstart tilknytter vi en primær og en sekundær voksen til barnet, som kan skabe udgangspunkt for etableringen af en tryk tilknytning for barnet i vuggestuen. Med udgangspunkt i en tryk og tillidsfuld relation for barnet, kan vi understøtte barnet i dets videre personlige udvikling.

Det gør vi ved at udvise lydhørhed overfor barnets ønsker og behov, og gøre vores bedste for at ”spejle” barnet i forsøget på at aflæse dets intentioner og følelser. Når barnet oplever, at vi forstår dets intention eller følelser, styrker vi barnets selvværd og kan opmuntre barnet til udfoldelse.

Vi understøtter barnet i at udfolde og erfare sig selv på nye måder, f.eks. når barnet skal lære at kravle op og ned på en stol. Det kræver mod at lære. Vi ’går foran’ og viser barnet hvordan, og vi støtter op følelsesmæssigt og har øje for at vi hele tiden er i overensstemmelse med, hvad barnet kan magte.

På samme måde understøtter vi barnet i at udvikle tillid til egen formåen i løbet af dagen, ved at give plads og tid til barnets deltagelse i hverdagsrutiner og træning i selvhjulpenhed.

Det er vigtigt at vi bekræfter barnets gåpåmod, ved at benævne det barnet gør med begejstring og glæde f.eks. at barnet tør rutsje på rutsjebane, hoppe fra højder, men også, at vi positivt guider barnet til f.eks. at turde gå forrest, til at tage initiativer eller til at give plads i legen til de andre børn.

Oplevelsen af at turde afprøve nye ting og mestre nyt, udvikler både selvværd og selvtillid hos barnet.

Vi understøtter barnets vedholdenhed ved at være opmærksom på ikke at bremse barnets initiativer unødigt, men i stedet hjælpe barnet til at overkomme evt. forhindringer, og prøve at finde tid og plads, så barnet kan fordybe sig uden afbrydelse.

Vi understøtter barnets deltagelse i børnefællesskaberne ved at dele op i mindre grupper og indgå aktivt i aktiviteter og lege med børnene, hvor vi kan guide børnene og støtte op om børnenes deltagelse.

Vi er opmærksom på det mere stille barn i periferien, eller det barn som har brug for trøst eller følelsesmæssig hjælp til at finde trygheden igen og komme videre, ved f.eks. at hjælpe barnet ind i en leg eller nye legerelationer.

I børnehaven:

Når et barn starter i børnehaven får det altid tildelt en primær voksen.

Vi arbejder med opdeling i mindre grupper over hele dagen. Det gør vi for at skabe et godt læringsmiljø for børnene, men for nye børn betyder det især, at vi kan skabe mulighed for etablering af en tryk tilknytning for dem og give dem mulighed for stille og roligt at opbygge nye relationer til børn og voksne i børnehaven

Vi ønsker at være tilregnelige voksne man kan stole på, er trygge ved, og som aktive deltagere i børnenes leg og aktivitet, guider, bekræfter, støtter og trøster børnene

Børnene skal opleve at de lykkes, så vores opgave er hele tiden at justere den ramme og de tilbud vi sætter op i børnehaven, så det er muligt for alle børn at lykkes med noget og at kunne samarbejde med hinanden og os.

Børnene skal opleve at blive udfordret tilpas, gøres nysgerrige, have med forskellige materialer at gøre, til at prøve nye lege og til at turde træde frem men også at kunne træde tilbage og vente på sin tur eller at kunne fordybe sig i længere tid.

Vi guider og hjælper børnene så de lærer at være selvhjulpne i hverdagens forskellige rutiner – herunder toiletbesøg, og af og påklædning

Vi gør meget ud af, positivt at bekræfte og benævne det enkelte barn, ved at spejle barnet og sætte ord på barnets følelser, behov, lyster og initiativer.

Vi gør os umage med at yde omsorg, at der altid er en hånd at holde og et skød at sidde på, når barnet har behov for det og vi har særligt øje for de børn, der har sværere ved at træde frem og gøre opmærksomme på sig selv.

Vi opfordrer også børnene til at prøve at hjælpe hinanden med de praktiske ting, der driller.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

I vuggestuen

Vi hjælper barnet med at placere sig i fællesskabet. F.eks. afholder vuggestuen morgen-, frokost- og eftermiddagssamlinger som rutinemæssige samlingspunkter og grundlag for barnets oplevelse af at være en del af et større socialt fællesskab.

Børnene er medbestemmende i løbet af dagen i det omfang de er i stand til det eks. ift ønsker om lege og aktiviteter, hvilken voksen de foretrækker hjælper på badeværelset.

Vi arbejder pædagogisk med børnenes samspil og sociale bevidsthed ved f.eks. om morgenen at tale eller synge om hvem der er kommet i vuggestue og hvem der har fri, vælge hvem der skal hente madvognen, eller vælge aktivitet til samlingen.

Vi taler om det fælles oplevede, eller noget der rør sig hos det enkelte barn.

Vi er opmærksomme på hinanden.

Både egne og andres følelser (reaktioner) kan være svære at håndtere for et barn.

Vi italesætter de følelser der opstår og hjælper barnet til at skille egne og andres følelser ad.

Vi arbejder i perioder med Fri for mobberi's billedplancher, der er med til at åbne op for børnenes følelser og samtalen med de små børn.

I lege udvikler barnet sig og udvikler sin sociale adfærd.

Vi indretter stuerne, så de inspirerer til mangfoldige typer af leg. Vi har legetøjet fremme i børnehøjde så de spontant kan gå i gang med lege. Vi har indrettet legezoner, hvor børnene har mulighed for i minde grupper at lege temalege.

Vi har ofte mange ens typer legetøj, hvilket understøtter fælles-legene.

Vi holder en vis orden og systematik i legetøjet, så barnet umiddelbart kan overskue og finde det.

Vi understøtter børnenes lege dels ved altid at sørge for at legezoner er tilgængelige og gjort klar til leg, dels ved at vi aktivt deltager i børnenes lege, hvor vi anviser mulighederne i legen

Vi deler børnene i mindre grupper og tænker over børnesammensætningen i grupperne f.eks. efter interesse eller alder. I løbet af dagen er vi opmærksomme på at alle børn får hjælp til at være en del af fællesskabet og har mulighed for at indgå i samspil med andre børn.

Når vi op deler i mindre grupper har vi fokus på at understøtte børnenes fælles opmærksomhed mod et fælles tredje/en fælles samtale eller oplevelse, og vi træner børnene i at kunne vente på tur og i at kunne dele.

I børnehaven

I løbet af dagen er vi opdelt i små grupper – grupperne er inddelt efter overvejelser ift. den aktuelle børnegrupperes behov.

Det gør det mere trygt og roligt for børnene at overskue de sociale relationer de skal forholde sig til, og de små grupper kan være med til at understøtte børnenes etablering af venskaber

Når vi inddeler i små grupper, kan vi træne det at lytte til hinanden og respektere hinandens behov og ønsker, og træne det at forstå og acceptere, at alle har ret til at have deres egen mening, men at man ikke nødvendigvis behøver at være enig. Vi støtter, ved tæt voksenkontakt, de stille børn i at sætte sig selv igennem og de mere udadvendte børn i at vente og lytte, når de andre børn taler.

Vi lærer børnene turtagning f.eks. ved at man skal række hånden op når man vil sige noget i gruppen og når man skal lave kø til en svær forhindringsbane i salen.

Vi træner behovsudsættelse og taler med børnene om det at dele, f.eks. ved måltider hvor man selvfølgelig skal have stillet sin sult, men der skal også være, så alle kan få noget af det mest attraktive.

Vi støtter og guider børnene med at håndtere indbyrdes konfliktsituationer.

Vi er med, enten foran, ved siden af eller bagved, når børnene skal lære at forhandle og indgå kompromis f.eks. om indholdet af en leg.

Vi sætter ord på det at have empati for andre, vi spejler deres og de andre børns følelser og sætter ord og begreber på følelserne.

Vi arbejder på at de ældste børn efterhånden får en større forståelse for hvordan man løser konflikter uden voksen indblanding, men vi er stadig på sidelinjen og guider børnene.

Vi organiserer afstemninger med børnene, f.eks. valg af den sang vi skal synge, og taler om og viser børnene at vi alle støtter op om det vi i fællesskab har valgt også selvom det ikke var ens eget førstevalg.

Vi er bevidste om os voksnes betydning som rollemodeller, og vores betydning for et læringsmiljø, hvor der er nære relationer børn-børn og børn-voksne imellem.

Vores organisering med en fast struktur og ramme giver børnene mulighed for at samarbejde positivt ind i det sociale fællesskab med både børn og voksne, fordi de véd hvad der skal ske. Og dermed frigøres energi til at opøve andre sociale færdigheder som eks. at kunne vente på tur, at løse konflikter.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

I vuggestuen

Kommunikation er ikke kun det talte sprog. Kommunikation foregår på mange måder, derfor er vi også opmærksomme på at kunne aflæse barnets forskellige udtryksformer, især mimik og kropssprog, der har stor betydning for det lille barns kommunikation.

Vi benytter os af forskellige sprogteknikker eks. det at imitere barnet, for at vise barnet, at vi er i kontakt. Vi er opmærksomme på at benytte 5-turstagning i samspillet med barnet dvs. vi henvender os til barnet – venter på barnets respons – svarer tilbage – venter igen – i alt 5 ture, og vi giver barnet tid til at ”svare” (hvilket for nogle børn kan tage op til 30. sekunder)

Vi forsøger at sætte ord på alle hverdagsrutiner, og det vi oplever sammen med barnet, det fælles tredje, f.eks. taler vi om det vi spiser, det legetøj vi leger med nu osv. Men også mere abstrakt om hvad vi har oplevet om formiddagen, og hvad vi skal lave senere på dagen.

Vi indretter legezoner med genstande der understøtter temalege, f.eks. er der sutflasker, barnevogne, dyner, puder osv. i dukkekrogen som kan forbindes med køkkenkrogen, hvor der er tallerkener, bestik, glas og gryder, så der kan laves mad til dukken. Der kan også være billeder af mad, eller opskriftsbøger, der understøtter sprogindsatsen i legezonerne. Én af legezonerne giver også mulighed for at fordybe sig i bøger

Vi deler børnene op i små grupper, hvor vi er bevidste om at understøtte samspillet mellem børnene, ved at rette deres opmærksomhed mod et fælles tredje eks. de sko, børnene er ved at tage på i garderoben.

Vi er nysgerrige, udforskende og forsøger at motivere barnet ved at finde dets interesser i forhold til aktiviteter og leg.

Vi benytter billeder fra Fri for Mobberi til at understøtte følelsesbegreber

Vi er indenfor det seneste år begyndt at benytte Sprogtrappen fra Sproghuset Pia Thomsen. Sprogtrappen er et redskab, der kan vise os, hvor i barnets sproglige udvikling vi skal sætte ind for at understøtte barnet og samtidig kan Sprogtrappen hjælpe os til at få et overblik over den samlede børnegruppe med henblik på fælles indsatser for gruppen

I børnehaven

Vi er opmærksomme på at være gode rollemodeller for børnene ved at tale ordentligt og respektfuldt både til hinanden og til børnene.

Vi benytter forskellige kommunikationsstrategier.

F.eks. 5 turs tagning (vi fastholder dialogen minimum 5 gange frem og tilbage)

Vi udvider sproget (gennem fantasi, samlebegreber, uddybende detaljer osv.)

Vi giver tid til at barnet kan reflektere, vi holder øjenkontakten og viser derved interesse for og understøtter barnets sproglige eksperimenter og udvikling

Vi bruger vores og børnenes fælles referencerammer (f.eks. ture vi er/har været på, maden vi er i gang med at spise, oplevelser i institutionen, vejret, mmm) til samtaler, hvor vi voksne sørger for, at også de "stille" kommer med i samtalen.

Vi hjælper børnene med at sætte ord på hvad de kan lide og hvad de ikke kan lide, hvad de synes er sjovt og hvad de synes er sørgeligt eller farligt.

Vi hjælper børnene med at sætte ord på deres egne følelser, og beskrive et forløb, i forbindelse med de konflikter der opstår børnene imellem. Her kommer vigtigheden af, at lytte til hvad de andre børn fortæller også ind i billedet.

Alle børnene får læst højt mindst en gang dagligt og vi synger flere gange om dagen. Gerne sange med fagter.

Vi har frit tilgængelige bøger på alle stuerne og har indrettet stuerne, så der er zoner, hvor man kan sidde i fred med en bog, alene eller sammen med andre.

Vi opfordrer børnene til at fortælle, hvad de gerne vil have fremfor at pege.

Vi benytter timeglas i starten af frokosten, så vi starter måltidet med et par minutters ro. Det giver fordybelse i måltidet og plads til, at den voksne kan invitere de stille børn ind i samtalen som de første, så de kan komme til orde. Herudover gør vores opdeling i mindre grupper, flere gange om dagen, det muligt at føre længere samtaler om det fælles tredje og spørge ind til hinanden.

Vi deltager i børnenes lege og kan herigennem være med til at udvide sproget, forståelsen af begreber og forhandling og konfliktløsning.

Vi sparrer med hinanden og får løbende supervision udefra, for at optimere vores sproglige læringsmiljø.

Krop, sanser og bevægelse

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen".

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

I vuggestuen

Vi understøtter barnets kropslige bevidsthed ved at have fokus på sanselige og fysiske aktiviteter og lege, og ved at udvise glæde og nysgerrighed ved bevægelse og hvad vi kan med vores kroppe. Vi er opmærksomme på at vi også ift. krop, sanser og bevægelse er rollemodeller for børnene.

Vi taler med børnene om kroppen i alle relevante sammenhænge. Vi synger om kroppen og læser bøger og kroppens funktioner og muligheder. Og vi afprøver og udfordre kroppen gennem lege- og aktiviteter.

Vi er opmærksomme på at børnene får tid og ro til at opøve deres selvhjulpenhed ift. tøj af og på, selvhjulpenhed omkring frokost og besøg på badeværelset.

Barnet sanser og lærer via lugte-, syns-, høre- og smagssansen. Men også følesansen (taktil) og bevægelse i rum/rotation (vestibulær), og koordination af bevægelser (muskel/led) stimuleres i aktiviteter og leg.

Vi understøtter barnet i oplevelsen af kropslige følelser og fornemmelser i mange sammenhænge, f.eks. kan vi opleve en mangfoldighed af kropslige stimuli til frokosten.

Desuden tilrettelægger vi finmotorisk rettede lege og aktiviteter som at lege med putte-kasser, kaste/gribe lege, lægge puslespil og tegne/male/klippe aktiviteter mv.

I rolige stunder er kropsfornemmelsen en anden, når barnet putter sig på madrassen og der bliver talt sagte og roligt, der lyttes til afslappende musik og der bliver strøget over håret eller holdt i hånden.

Vi giver barnet mulighed for at afprøve kroppen i mange forskellige sammenhænge. F.eks. tager vi jævnligt børnegrupper ud i vuggestuens fællesrum hvor der kan hoppes, tumles, gynges eller i den store sal, hvor der opstilles forhindringsbaner eller danses til musik.

Vi går foran og viser hvordan man f.eks. går balancegang eller hopper ned fra bænken.

På legepladsen udnytter vi den rige mulighed for at stimulere sanseligt og kropsligt, med f.eks. mudder, sand i munden, lugten af bål, flyvemaskinelyde i luften, skarp solskin der blænder, regn/sne på huden, huler, græs/blomster, gynger, klatremuligheder, rutsjebaner, løbecykler, boldlege osv.

Alt sammen muligheder som vi bygger både planlagte og spontane aktiviteter over når vi befinder os på legepladsen.

Vi spiller på instrumenter og danser, begge dele fordrer stor koordinationsevne og koncentration, hvor hele kroppen er i spil.

Sang med tilhørende fagter er også en fast aktivitet til morgensamlingerne på stuerne.

Barnet får derved muligheder for at lade sig inspirere af de større børn og får en fornemmelse af det fællesskab som det er en del af.

Alle stuer har en legezone til aktiv/motorisk leg.

Legepladsen er indrettet med en græshøj der fører op til rutsjebanen, sandkasseområde med piratskib, og stor fællesgyng, som der kan klatres i. Der er balancebom muligheder omkring sandkasserne. Der er græs, blomster, sand, vand som sansemæssigt stimulere barnet.

Vi har naturområde ved siden af legepladsen med grenhuler og en kæmpe bakke som kan udfordre børnene.

Vi understøtter barnet i at mestre kroppen ved at følge barnets initiativer og involvere os kropsligt i legene, (fange-/gemmeleg), vi rutsjer, gynger med barnet og hjælper barnet til at udfordre sig selv indenfor dets nærmeste udviklingszone, alene eller i fællesskab med andre børn. Og vi hjælper til at fastholde barnet i sin intention

Når barnet udviser tegn på at kunne begynde at træne at smide bleen, understøtter vi denne proces i samarbejde med forældrene.

I børnehaven

Vi gør meget ud af, at gøre børnene selvhjulpne. F.eks. hjælpe og støtte dem i at kunne gå på toiletet, lære at tørre sig selv efter toiletbesøg, lære dem selv at tage tøj af og på og lære dem at bruge aldersrelevant bestik. Dette kobler vi sammen med, at give børnene et kendskab til deres egen krop og dens funktioner.

Ved spising taler vi med børnene om hvad der smager surt, sødt, salt og bittert, hvordan det lugter/dufter samt diverse former for konsistens. Vi taler om hvad man kan lide og hvad man ikke kan lide, samt hvad der godt for kroppen at spise og hvorfor.

På vores legepladser er der mulighed for at rutsje, klatre, løbe, hoppe, cykle mm.

Alt efter børnenes udviklingstrin, udfordrer og hjælper vi dem med, at gøre noget de ikke tror at de kan. F.eks. træde pedalerne på en cykel rundt, rutsje ned af den store rutsjebane, klatre lidt højere og selv komme op på gyngen. Vi deler så deres store glæde når det lykkes.

Indendørs har vi bevægelseshjørner (vuggestuen) og et pudrum (børnehaven). Her kan børnene, alene eller i mindre grupper, udfolde sig fysisk.

I pudrummet kan de lære at koordinere deres bevægelser med andre børns ved f.eks. "brydelege".

Vi laver afslapningsøvelser og yoga med børnene med jævne mellemrum. Her oplever børnene at mærke efter i deres krop, når den er ro.

Børnenes finmotorik stimulerer vi ved diverse former for kreative beskæftigelser. Vi deler flere gange om dagen børnene op i mindre grupper, hvor de har mulighed for at tegne, male, lave perleplader, klippe/klistre, lave puslespil, mm.

Vi har skabt et læringsmiljø hvor der dagligt er en vekselvirkning mellem grov-motoriske og finmotoriske udfoldelser.

De fleste krea-materialer er frit tilgængelige og kan bruges når børnene har lyst.

Vi benytter vores sal til sang og dans samt boldspil og grovmotoriske udfoldelseslege.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

I vuggestuen

Vi beskæftiger os med dyr og planter på mangfoldige måder.

Vi læser og synger om dyr i hverdagen og vægter at børnene interagerer med naturen.

En periode i foråret er det især danske husdyr der er i fokus som forberedelse til vores årlige bondegårdstur. På bondegårdsturen kommer børnene i nærkontakt med store dyr som heste, køer, får og svin, som de kan fodre og klappe, og de får en ridetur på hest og kører med traktor på marken. Det er en stort anlagt årlig heldagstur for børnene, som der kan refereres til længe efter turen, med samtaler om det oplevede og med video og fotos, hvor børnene kan se dem selv interagere med de store dyr.

Vi har et bredt fokus på naturen i dagligdagen, omkring vores måltider og samlinger, vi taler og synger f.eks. om hvor den mad, vi får, kommer fra, eller om dagens vejr.

Vi gennemfører små projekter hvor vi høster grøntsagerne fra legepladsen eller spirer karse i vinduerne.

Vi vægter udelivet højt, så børnene er ude næsten dagligt uanset vejret.

Årstiderne opleves på egen krop, det er varmt, koldt, vådt, blæsende.

Vores legeplads skaber rum for mange naturformidlende oplevelser.

Vi har et kuperet terræn som børnene bevæger sig i, der er tæt beplantede hække som de kan gemme sig i og der en stor træstamme som forvitrer, hvor der myldrer en masse insekter frem når vi vender den. – Vi snakker om de dyr der gemmer sig i mørket.

Vi har redskaber som forstørrelsesglas som kan bruges når børnene selv finder insekter.

Udover den "vilde natur" har vi et stort antal plantekummer som beplantes i starten af sommerhalvåret.

Vi hjælper børnene med at plante blomster, krydderurter og grøntsager som tomater, peberfrugt og agurker.

Vi dufter til de mange forskellige blomster og krydderurtedufte og udfordre vores sanser. Vi venter på at grøntsagerne modnes alt imens børnene dagligt vander planterne omhyggeligt med små vandkander.

Hele sommeren følger børnene planternes vækst og lærer at drage omsorg for planterne.

Vi benytter vores fælles naturområde kaldet 'Højen' som et slags frirum. Her har børnene stor bevægelsesfrihed. Her kan man løbe, hoppe, samle, bygge og ikke mindst blive væk i vildniset. Der er ingen legetøj på 'højen' hvilket stimulerer barnets fantasi og kreativitet i forhold til at anvende naturen og naturens materialer til leg. Der er stor mulighed for at finde forskellige typer af insekter i det høje græs og i gren- og blad bunker under træerne, og der er små bærbuske, hvor vi kan plukke de modne bær.

Vi taler om og udforsker forskellige fænomener sammen med børnene. F.eks. følger vi med i hvordan vejret forandres fra dag til dag, og vi undersøger vejrfænomener som, at sne smelter til vand hvis vi tager den ind på stuen om vinteren, at skyer og regn hænger sammen, at solen varmer og nære planter.

Vuggestuens børn inviteres med til Børnehavens bålaktivitet. Her oplever de varmen fra bålet, får lov at smide små grene på ilden, mærker lugten af røg og hører træet knitre. Vi har f.eks. i år set hvordan sommerfuglepupper har udviklet sig til sommerfugle i specialburer på stuerne. Og har sluppet dem løs i naturen.

Der er mulighed for at anvende brandslangen til at arrangere vand-lege og eksperimenter på legepladsen.

Vi søger at tiltrække barnets opmærksomhed på naturen, ved selv at udvise åbenhed og nysgerrighed overfor den og interagere med den.

Vi lytter åbent til barnets undren og spørgsmål og bygger videre på dette ved at udvide barnets viden om natur og naturfænomener.

I hverdagen arrangeres ture i lokalmiljøet som blandt andet rummer Kildevældssøen og Fælledparken.

Vi sørger for at børne er hensigtsmæssigt klædt på, så de f.eks. kan sidde og lege trygt i en vandpyt eller rulle sig i sneen.

I børnehaven

Vi er udendørs en stor del af dagen.

Vi er aktive deltagende sammen med børnene, også når vi er udendørs og vi er opmærksomme på vores betydning som rollemodeller – også i naturen

I forbindelse med vores legeplads har vi Højen, et "vildt" naturområde.

Her er vi aktive og undersøgende sammen med børnene og til rådighed for de spørgsmål børnene har om den natur der omgiver dem.

Vi følger årstidernes tegn i naturen og undersøger i fællesskab krible-krable og plantelivet. Børnene bruger både planter og små dyr i leg og til nærmere undersøgelse.

Vi tager på ture i skoven, hvor børnene har mulighed for, at erfare hvad de kan bruge den til, men vi fortæller også hvad den er i egen ret og hvad vi alle kan gøre for at passe på skoven og naturen i øvrigt (sammenhænge).

Vi taler om vejret i forhold til relevant påklædning, men f.eks. også vand fra solfordampning til regnskyer.

Vi griber det børnene er optaget af og undrer sig over til at tale om mængder, masse, konsistens og vores anvendelse af naturen.

Ved måltiderne taler vi med børnene om hvor maden kommer fra og bruger internettet til at illustrere det svært forklarlige.

Både udendørs og indendørs planter vi frø, ser dem spire og vokse. Vi har også haft sommerfuglepupper vi har set udvikle sig til sommerfugle.

Vi laver bål på Højen, hvor børnene lærer hvad der kan brænde, varmeudvikling og hvad man skal passe på.

Vores udendørs omgivelser giver os gode muligheder for at formidle viden om naturen og for at børnene kan opleve og sanse det i praksis.

Vi giver børnene mulighed for at eksperimentere med diverse materialer indendørs og udendørs, og taler med dem om, hvad der sker og hvorfor.

Vi går på opdagelse i små grupper, eksperimenterer og forundres over al tings sammenhæng.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

I vuggestuen

Børn møder mangfoldige kulturelle værdier i hverdagen.

Børnevængets kultur viser sig f.eks. i måden vi omgås med hinanden på. Vi kommunikerer med hinanden og børnene på en respektfuld og medinddragende måde.

Der hænger billeder af alle børnene på stuerne, i deres garderobe og på deres sovekasser som vidner om at alle er betydningsfulde.

Børnene oplever forskellige kulturelle indtryk gennem f.eks., læsning af bøger, musik og dans, madlavning, maleri osv. Gennem disse indtryk skabes barnets fysiske og psykiske forståelse af dets omverden.

Vi hjælper barnet til at finde sit eget udtryk i verden.

Gennem kreativ udfoldelse gennem ’æstetiske læreprocesser’ hvor barnet omsætter sine indtryk og oplevelser, det kan f.eks. være gennem tegning og maling, eller ved at danse med de andre børn og vise det for de voksne.

Vi laver musik sammen, eller går i værkstedet og producerer alt fra ’flotte malerier, kongekroner til rasleinstrumenter.

Vi er lydhøre overfor børnenes ideer og forsøger at hjælpe barnet til at være nysgerrige omkring de skabende processer. Herunder at give barnet kendskab til forskellige materialer og redskaber, som

forskellige typer af papir og pap, træ, maling, fedtkridt, fjer mv. Og barnet kan øve sig i at håndtere redskaber - saks, pensler, lim, skabeloner osv. Nogle gange er det bare processen, fornemmelsen for materialerne og redskaberne som interesserer os, ikke det færdige produkt. Skabende processer fremmer det sanselige, fantasifulde og fordybende.

Vi dokumenterer vores aktiviteter med børnene og bruger fotografi som base for praksisfortællinger til børnene f.eks. fra bondegårdsturen, fødselsdage og andre oplevelse.

Desuden produceres billeddokumentation til forældrene som giver indsigt i børnenes hverdag, som kan bidrage til de vigtige erfaringsudvekslinger omkring barnet mellem hjemmet og vuggestuen.

Personale og forældre kan derved få en mere nuanceret forståelse af de kulturelle fællesskaber som barnet dagligt skifter imellem og forældrene inviteres dermed ind i et forpligtende partnerskab omkring deres barns trivsel.

Vi fejrer forskellige højtider som Jul, Påske, Fastelavn, og afholder sommerfest, Halloween og fødselsdage, som tilbagevendende kulturelle arrangementer. Derved får barnet en forståelse af mulige kulturelle samlingspunkter.

Vi forbereder os f.eks. med børnene op til Fastelavn, hvor ansigtsmaling, udklædningstøj og fastelavnssange kommer mere i fokus i legen.

Fastelavnstønden bemales i fællesskab og vi ser måske en video hvor der slås katten af tønden, så børnene er forberedte på hvad der skal ske når 'katten skal slås af tønden'.

På samme måde forbereder vi barnet på Julen og de andre kulturelle traditioner.

Ethvert barn oplever forskelligt og har forskellige erfaringsniveauer, derfor forsøger vi altid at tage udgangspunkt i det enkelte barns forudsætning for at forstå og deltage, f.eks. hjælper vi det mere forsigtige eller de mindste børn med at udfolde sig, og indgå i fællesskabet med de andre. Og vi forsøger at give børnene en spirende fornemmelse for og respekt for vores forskelligheder.

Vi øver i det små den demokratiske proces, hvor barnet øver at se og lytte til andre børns bidrag til fællesskabet, og inddrages i valg af fællesaktiviteter,

Vi hører meget musik på stuerne, som kan være afslappende eller vildt, eller vi skaber musikken selv via sang eller spil på instrumenter.

Vi finder glæde ved at spille og synge sammen.

Vi tilbyder mangfoldige kulturelle input gennem sang og musik, litteratur, filmklip osv.

Vi har bøger og et udvalg af musikinstrumenter fremme på stuerne i børnehøjde.

Vi tager på tur i nærområdet, hvor vi øver barnets opmærksomhed på sikker færdsel og trafik.

Vi arbejder anerkendende i forhold til det enkelte barns forudsætninger, erfaringer og kulturelle baggrund.

Vi har udklædningshjørner på stuerne, så børnene f.eks. har mulighed for at skabe fantasi og/eller identitetslege.

Vi hjælper barnet til at indgå i fællesskabet, og hjælper barnet til at udtrykke sine behov, og derved bidrage til stuen kultur.

I børnehaven

Vi giver børnene oplevelsen af både at være en del af en kultur og medskabere af kultur.

At være en del af et fællesskab og medskabere af et fællesskab. F.eks. fællesskabet på stuen, i Børnevænget og som en del af en familie.

Vi snakker med børnene om, at fællesskabet omkring et måltid er globalt, men hvordan man spiser det og hvad man spiser er forskelligt alt efter kultur.

Ved vores måltider sender vi mad rundt til hinanden og hvis der ikke er nok til alle, skærer vi det i mindre stykker så alle ved bordet får.

Vi udsmykker vores fælles arealer med hjemmelavede produktioner og taler om en opsætning der er rart for øjet.

Vi gør meget ud af at der udvises respekt for hinandens produktioner.

Vi fejrer de danske traditioner og højtider og bruger børnenes og egne erfaringer til at fortælle om andre kulturers traditioner og højtider.

Vi synger meget med børnene og dyrker det fællesskab det er at synge i kor.

Vi læser højt for børnene, taler om hvad vi synes er en god historie, hvad der er en mindre god og hvorfor.

Vi tager ind imellem på ture til museer mm, hvor vi oplever kultur og æstetik gennem tiderne og fra forskellige lande. Eller vi søger viden gennem billeder og videoer på internettet Disse oplevelser der sker i fællesskab, giver fælles referencerammer.

Vi er opmærksomme på at børnene skal føle sig som en del af stuens fællesskab og af fællesskabet i Børnevænget. Vi støtter børnene i at få styr på mulighederne (kulturen) og aftalerne i dette fællesskab og støtter dem i at få oplevelser, hvor de kan opleve, at de ved deres deltagelse og medindflydelse også er med til at skabe aftalerne og rammerne.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Det er ikke lykkedes os i den forløbne periode at få evalueret på de 12 pædagogiske mål. Der vil derfor i løbet af 2024 og 2025 implementeres en praksis, hvor stuerne skal følge en systematisk plan for planlægning og evaluering af det pædagogiske arbejde.

Årstidsperioder:

efterår: september, oktober, november

Vinter: december, januar, februar

Forår: marts, april, maj

Sommer: juni, juli, august

På det næstsidste stuemøder i årstidsperioden skal der foretages en evaluering af foregående periodes arbejde med de pædagogiske mål, og på det sidste stuemøde i perioden aftale næste periodes arbejde med de pædagogiske mål. Den næste periodes arbejde indskrives i et handlingsskema (SMITTE – fra Redskab til selvevaluering)

Pædagogisk leder udarbejder en detaljeret stuemødeplan med dagsordner, der skal sikre at denne cyklus for evaluering og planlægning kan blive fulgt.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

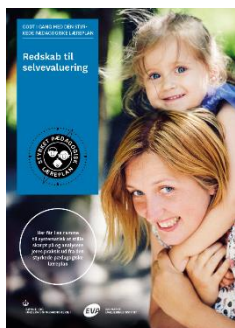
Børnevænget har udarbejdet et evalueringsårshjul, hvor de 9 centrale elementer (se side 4) evalueres over en 2-årig periode, med udgangspunkt i materialet i "Redskab til selvevaluering"

Evalueringerne foretages på personalemøder henover den 2-årige periode og indskrives løbende i den pædagogiske læreplan, af pædagogisk leder.

Nærværende pædagogiske læreplan er justeret med baggrund i de evalueringer, der har været foretaget indtil nu.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Pædagogisk læreplan

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC